

Berättarkväll i Kummingården:

Människor och händelser kring Eskilstorp och Pile

Berättarkvällen den 29 mars

tog Torsten Larsson och Erland Håkansson oss till markerna utåt havet, till Eskilstorp och Pile. Torsten kunde visa en bild, där han som liten pilt stod mellan ett par farbröder. Han har bott kvar i byn och har full koll på ”stenarna där barn han lekt” (Verner von Heidenstam: ”*Jag längtar marken, jag längtar stenarna där barn jag lekt*”).

Gamla bilder är inte alltid så helt pixlade och det var inte Torstens från lådkamerornas tid. Men de hade mycket att berätta som ackompanjemang till hans flödande berättelser om människor i bygemenskapen, om hantverkarna, om målaren som var bättre än urmakaren på att laga klockor, om allt som fanns en gång. Kyrkan, vit, trappstegsgavlad, danskskånsk från 1100-talet låg så fint på en bild med ett cyklande par i vänstertrafik på den grusiga bygatan. Man hade konstaterat att kyrkan föregicks av ett litet kapell.

Torsten har tagit vara på berättelser och som aktiv hembygdsforskare, följt olika spår sedan mitten av 1990-talet. Han kunde berätta om kyrkstallar som funnits och om bonden som plöjde upp Pileskatten.

Det fanns smed och vagnmakare, stubbamölla och holländare och en banvaktsstuga, där tågen i undantagsfall kunde fås att stanna, tågen som måste ta sats för någon ”knuda” i landskapet, vilket väl i synnerhet gällde under krigså, när man eldade loken med torv.

Man fick se lokomobilen som kom i trösketid, en årlig stor händelse. Här fiskade man och det kom en bagarbil med bröd. En yvigt skäggig gubbe sågs häpna över att en liten mus hade gömt sig i den manliga prydnaden! Han hade väl slumrat i halmen. Hoppsan! Ja, det var som det var – en bonde kunde fotograferas ridande på en tjur. En snäll tjur, sa Torsten, för det var inte alls som en rodeo i vilda Västern. Torsten har ett gediget bildgalleri och är en stor boksamlare med många tusen band. Och nog är han påläst alltid.

Pile i kort och lång historia

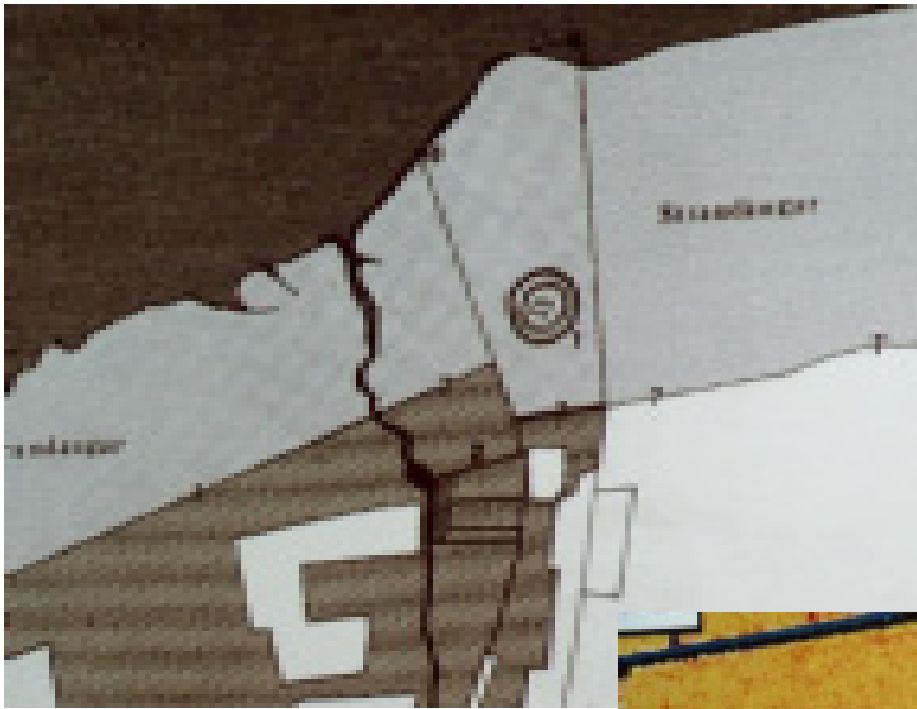
Nästa, minst lika spontane, berättare var Erland Håkansson, som skulle berätta om Pile by och dess historia. Det tog en minut, för Pile var aldrig mycket till by men väl sedan hedenhös en gård vid

Torsten och Erland

Pileskatten som bör få komma hem

Övre kartan: Ringvallen nära Pilebäckens utflöde. Historisk mark, där en skatt plöjts upp och där vikingaskepp hittats och lett till ett vikingamuseum.

Pilebäcken, som var segelbar en gång och vid vars utlopp en försvarshamn för vikingatidens skepp fanns – och på tryggt avstånd låg ”kaupang” i Skåne, ”köpstaden” Hököpinge. Gårdshistoria från Brahe-släktingen Nils Bragde 1482, den svårtolkade ringvallen nära havet, som ”flygarkeologen” major Esse Ericsson såg för snart 50 år sedan och som ledde till Foteviks-skeppen och ett vikingamuseum där ute. Pile by har skapats i nutid i det som var Tygelsjö Väster, men

markerna bär på historia. Hans Olsson hette bonden som plöjde upp Pileskatten. Den dväls sedan länge utlokaliserad till svenska Stockholm, likt den där hukande danska Barums-kvinnan. Segraren från 1658 bestämmer, att danskskånsk historia skall berättas i den för skåningar nya huvudstaden. Protest är på gång, skatten skall till Skåne. Man kan ju hoppas att den lilla kvinnan får följa med. Hans fick 50 kronor (som 3000 drygt idag) för det och startade med en silverslev, som han köpte till äldsta dottern Ingrid, en unik arvshistoria. Erland tar tacksamt emot tips om slevkopian som kom på drift, när ingen blodsarvinge fanns. Och så var det förstås berättelsen om ”Pilekräddaren”, han som smugglade sprit och hade länsman i hasorna men sprang eller ”pinkade” sig ur greppet. Om honom skrev Erland i Oxie Härads Hembygdsförenings årsbok 2015. Skaffa den!

Per Ragnarson

Foto: Kjell Wihlborg

Roy Rahm (1934-2017)

Roy Rahm avled den 18 mars efter en tids sjukdom. Nätverket Oxie Byar hade nöjet att höra honom berätta om uppväxttiden i Västra Kärstorps smedja. Med mycket mer att berätta om smedjornas betydelse även för det dagliga brödet skulle han ha gästat berättarkvällen den 12 april.

Nu finns han inte längre bland oss. Vi är tacksamma för det som han gav och de tankar han väckte. Det blir en kväll med ändrat program.

Arbetsgruppen